

State of Risk Management Finland 2024

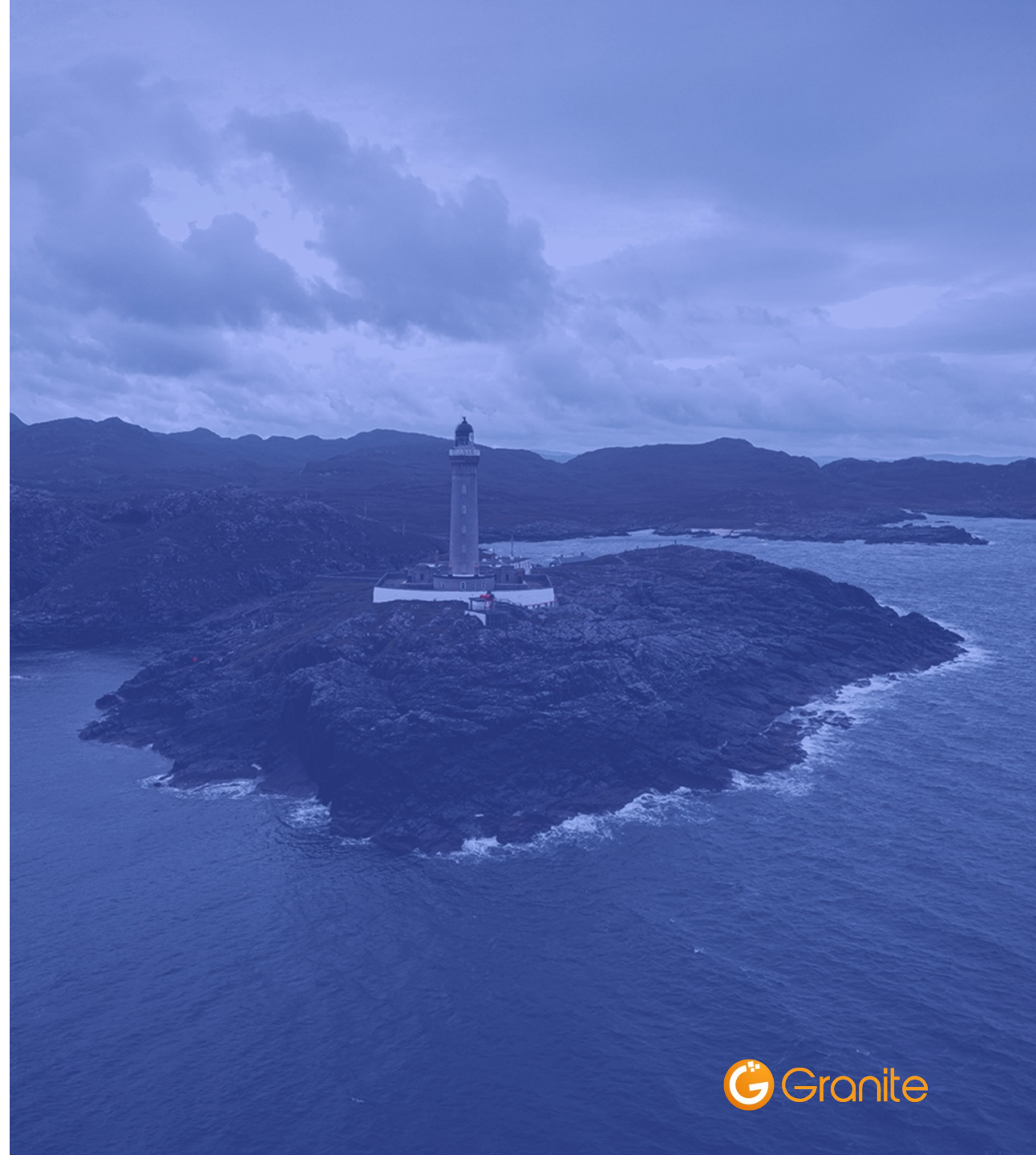
Mihin menet, suomalainen riskienhallinta?

Muuttuvassa toimintaympäristössä riskienhallinnan merkitys on käynyt yhä selvemmäksi. Tämän seurauksena hallitukset ja sääntelyviranomaiset ympäri maailmaa ovat asettaneet tiukempia määräyksiä ja ohjeita varmistamaan, että riskejä hallitaan asianmukaisesti. Suomi ei ole poikkeus tähän trendiin.

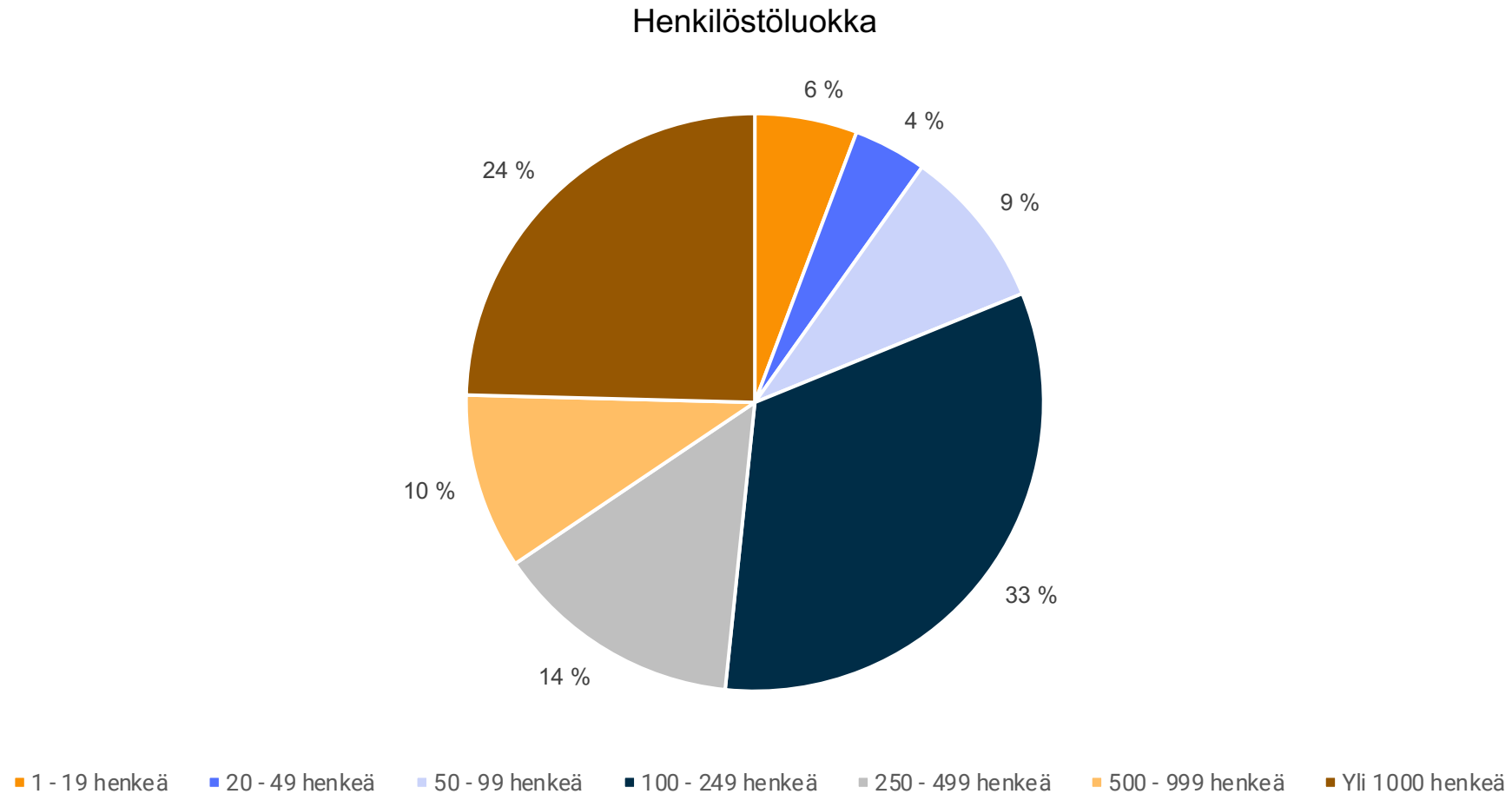
Vuonna 2024 kotimaisen riskienhallintakentän tila kiinnostaa päättäjiä, sijoittajia ja finanssilaitoksia. Taloudellisten epävarmuuksien ja maailmanlaajuisten geopoliittisten epävarmuuksien keskellä on entistä tärkeämpää, että riskienhallintaa kehitetään systemaattisesti.

State of Risk Management -tutkimus pyrkii antamaan yleiskuvan Suomen riskienhallinnan nykytilasta, kypsyydestä ja tärkeimmistä kynnyskysymyksistä.

State of Risk Management Finland 2024 -kyselytutkimus perustuu 123 anonyymiin vastaukseen marraskuun 2023 ja helmikuun 2024 välillä.

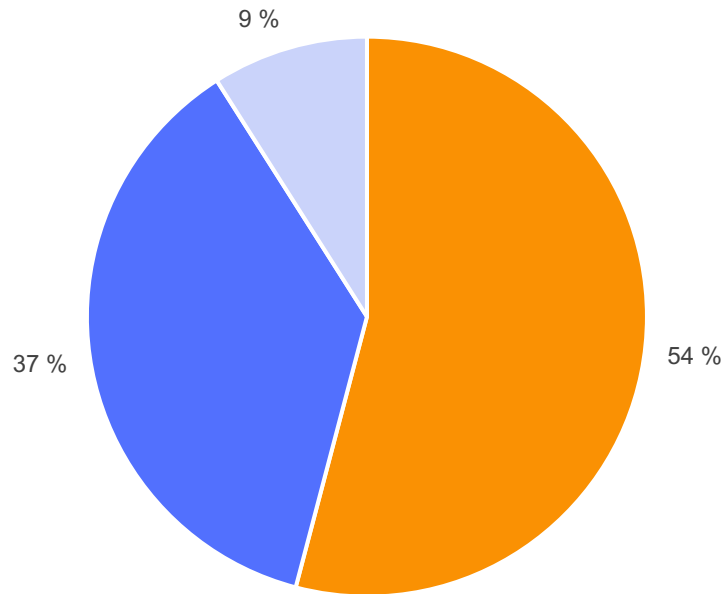

Vastaajat (org)

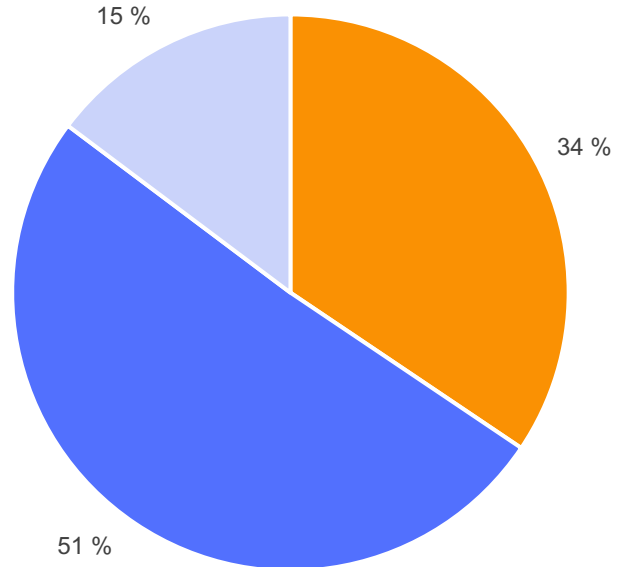
Vastaajat (org)

Liiketoiminta 2023

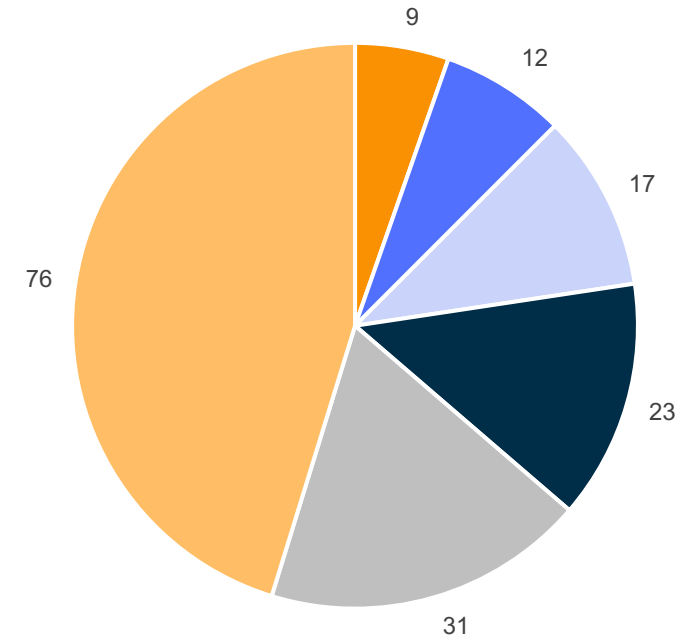
■ Kasvoi (+) ■ Pysyi ennallaan (0) ■ Taantui (-)

Liiketoimintaodotukset 2024

■ Kasvaa (+) ■ Pysyy ennallaan (0) ■ Taantuu (-)

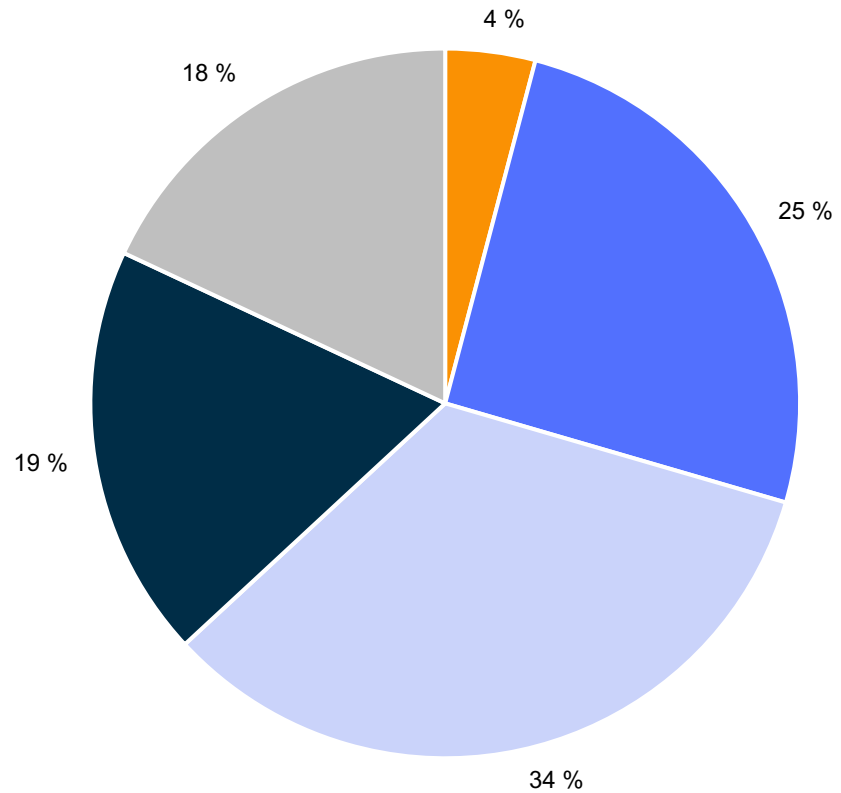
Sertifikaatit (lkm)

■ ISO 27001 ■ ISO 45001 ■ Muut
■ ISO 14001 ■ ISO 9001 ■ Ei sertifiointeja

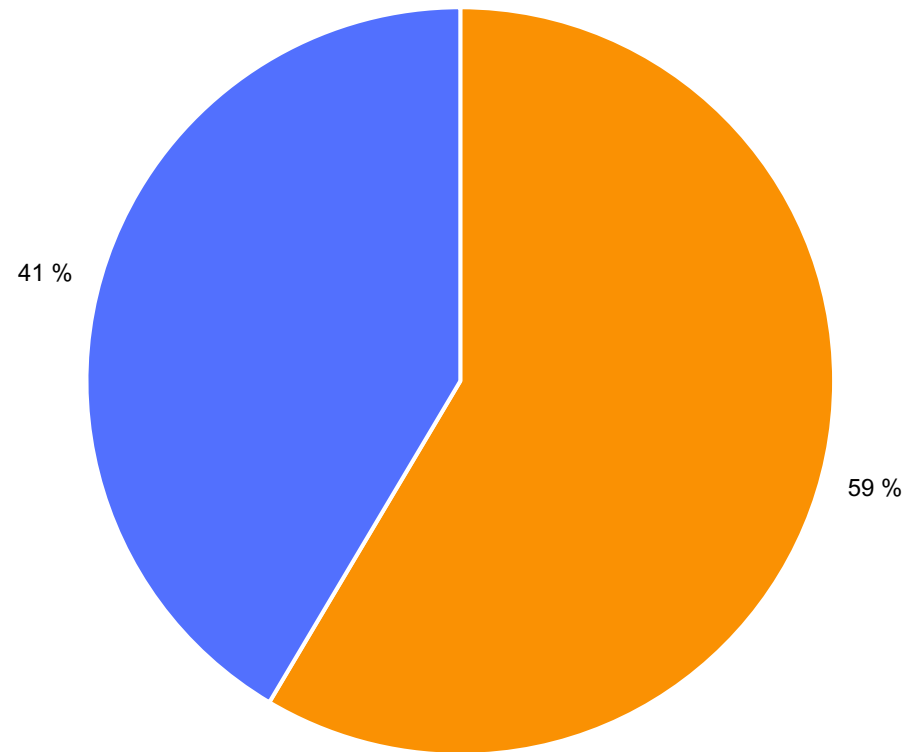
Vastaajat (hlö)

Riskienhallintakokemus

0 - 1 vuotta 2 - 5 vuotta 5 - 9 vuotta 10 - 14 vuotta Yli 15 vuotta

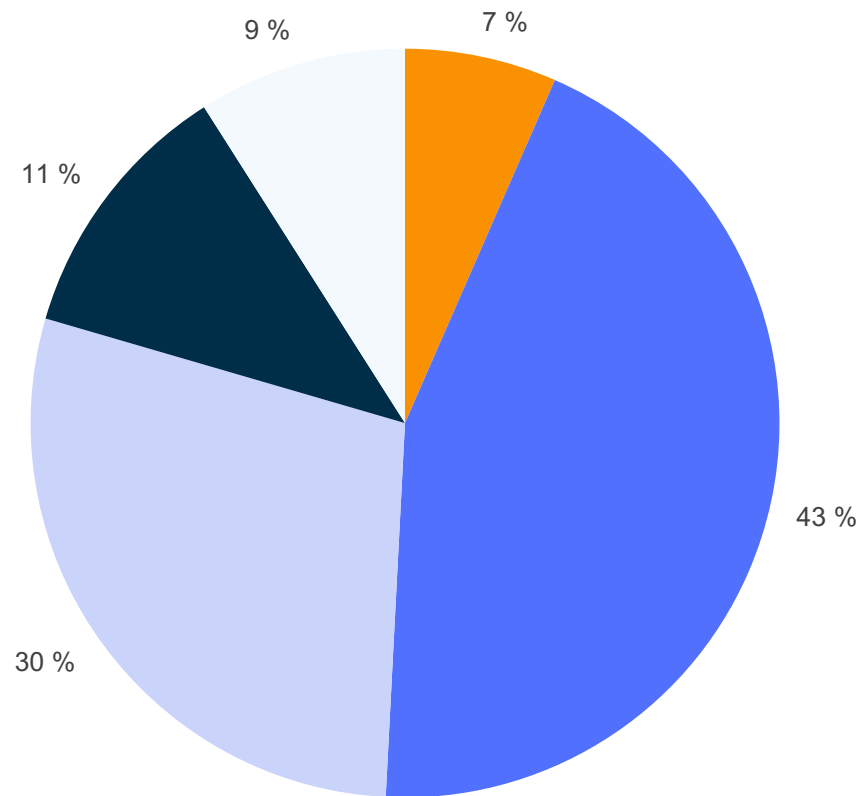
Riskienhallintarooli

Oman työn ohessa Päätoiminen

Riskienhallinnan rooli

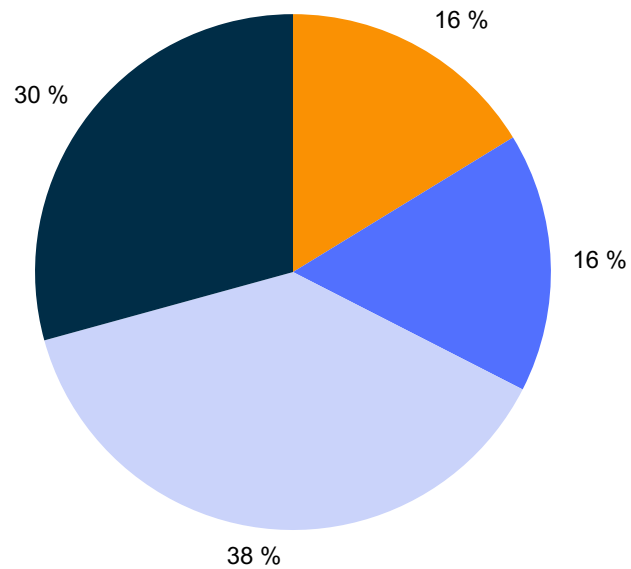
Riskienhallinnan kypsyystaso

- Taso 1: Riskienhallinta on reaktiivista ja satunnaista.
- Taso 2: Riskienhallinnassa painottuu dokumentointi.
- Taso 3: Riskienhallinta alkaa jalkautua kokonaisvaltaisesti organisaatioon taso tasolta ja osasta osastolta.
- Taso 4: Organisaatiolla on osastojen välinen strategia riskien hallintaan ja toiminnan resilienssin kehittämiseen.
- Taso 5: Riskienhallinta ja resilienssin kehittäminen on integroitu koko liiketoimintaan.

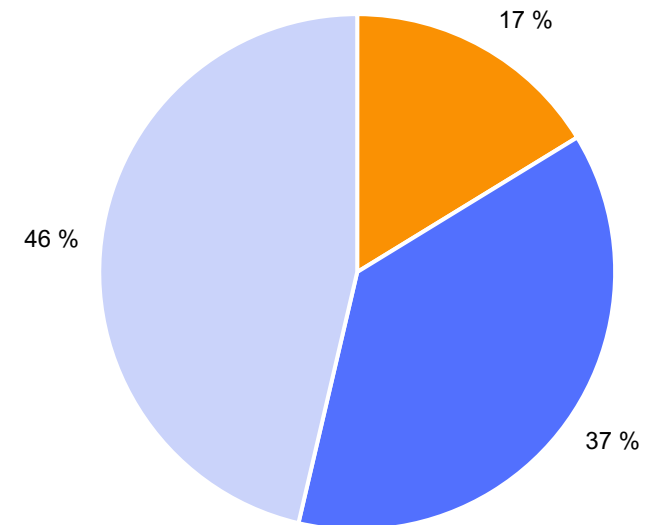
Riskienhallinnan käytännöt

Hallituksen osallistuminen riskienhallintaan

■ Jatkuvasti ja systemaattisesti ■ Ajoittain ■ Harvoin ■ Ei osallistu

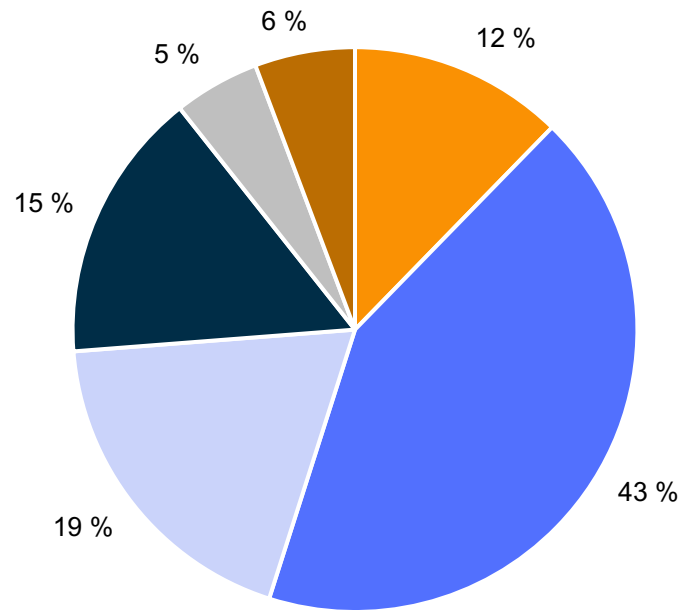
Riskienhallinta ohjautuu

■ Alhaalta ylös (bottom up) ■ Ei määriteltyjä periaatteita ■ Ylhäältä alas (top down)

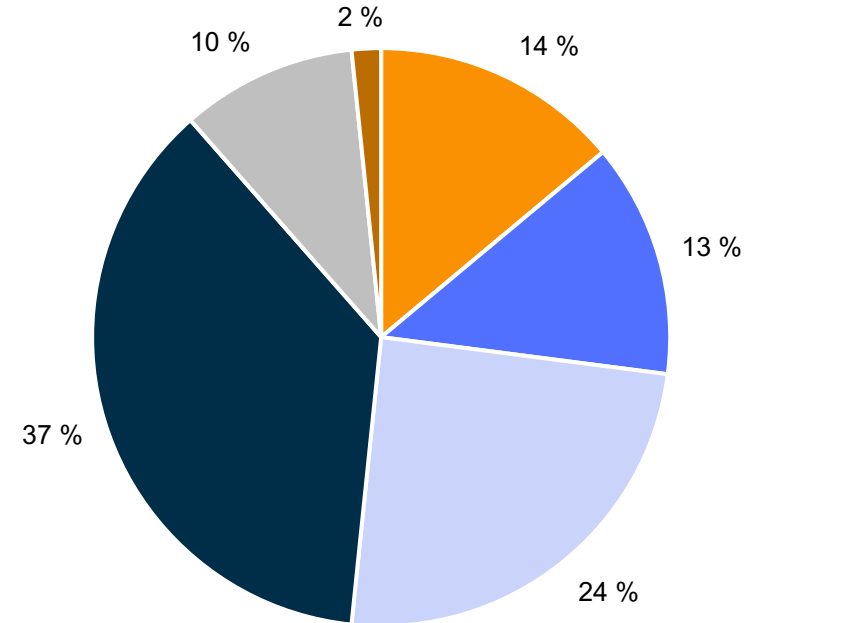
Riskienhallinnan käytännöt

Riskienkartoitusyksi

- Ei säännöllisiä kartoitusta
- Kerran vuodessa
- Puolivuositain
- Kvartaaleittain
- Kuukausittain
- Viikko- ja päivätasolla

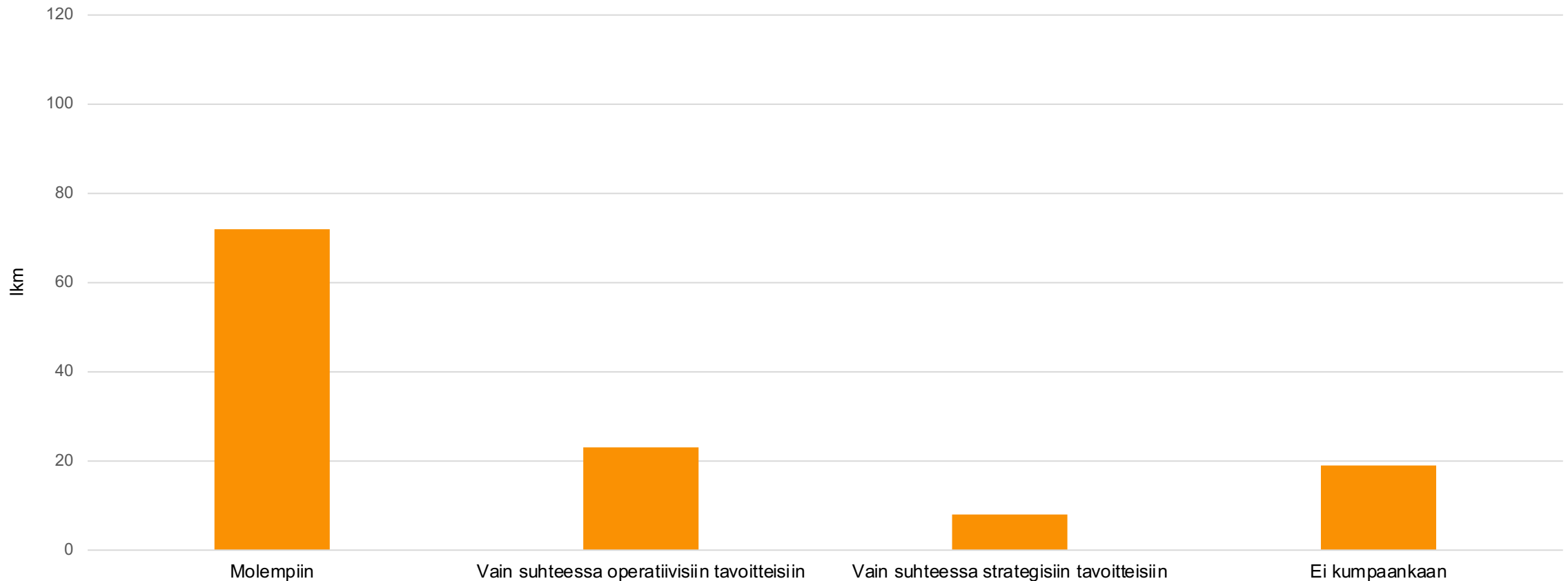
Seurantasykli

- Ei säännöllisiä seuranta
- Kerran vuodessa
- Puolivuositain
- Kvartaaleittain
- Kuukausittain
- Viikko- ja päivätasolla

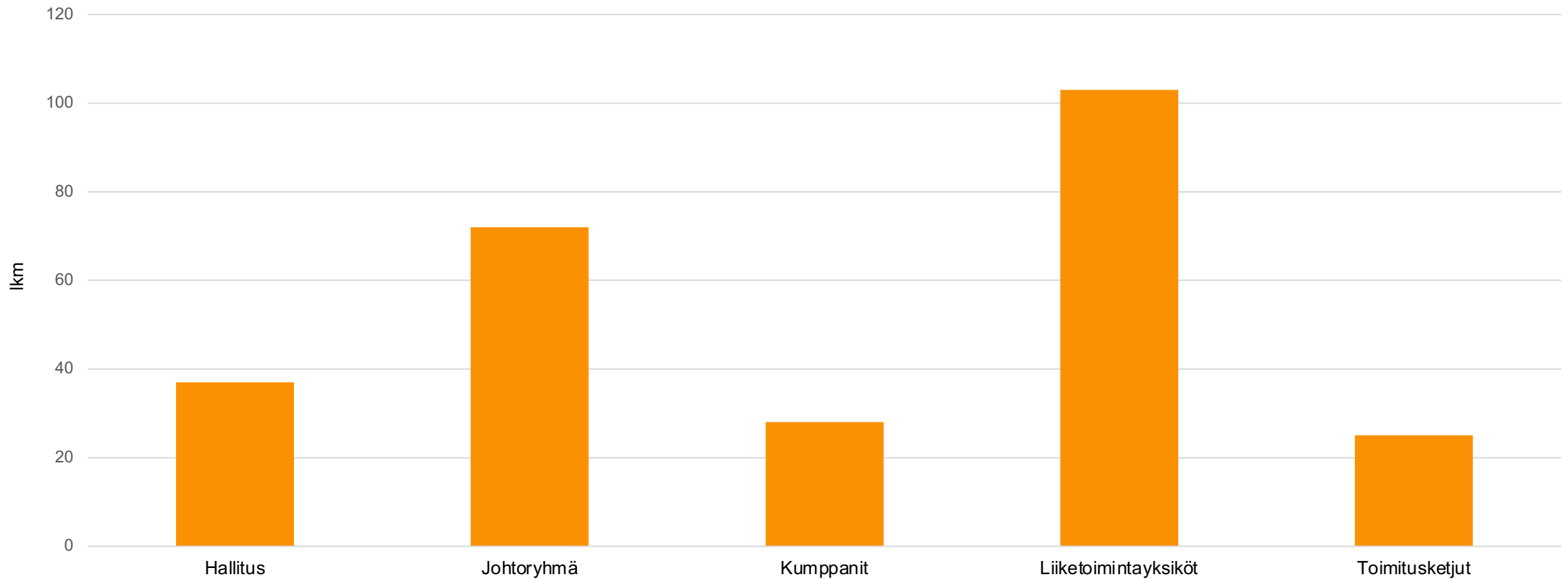
Riskienhallinnan käytännöt

Riskien kartoitus suhteessa operatiivisiin ja strategisiin tavoitteisiin

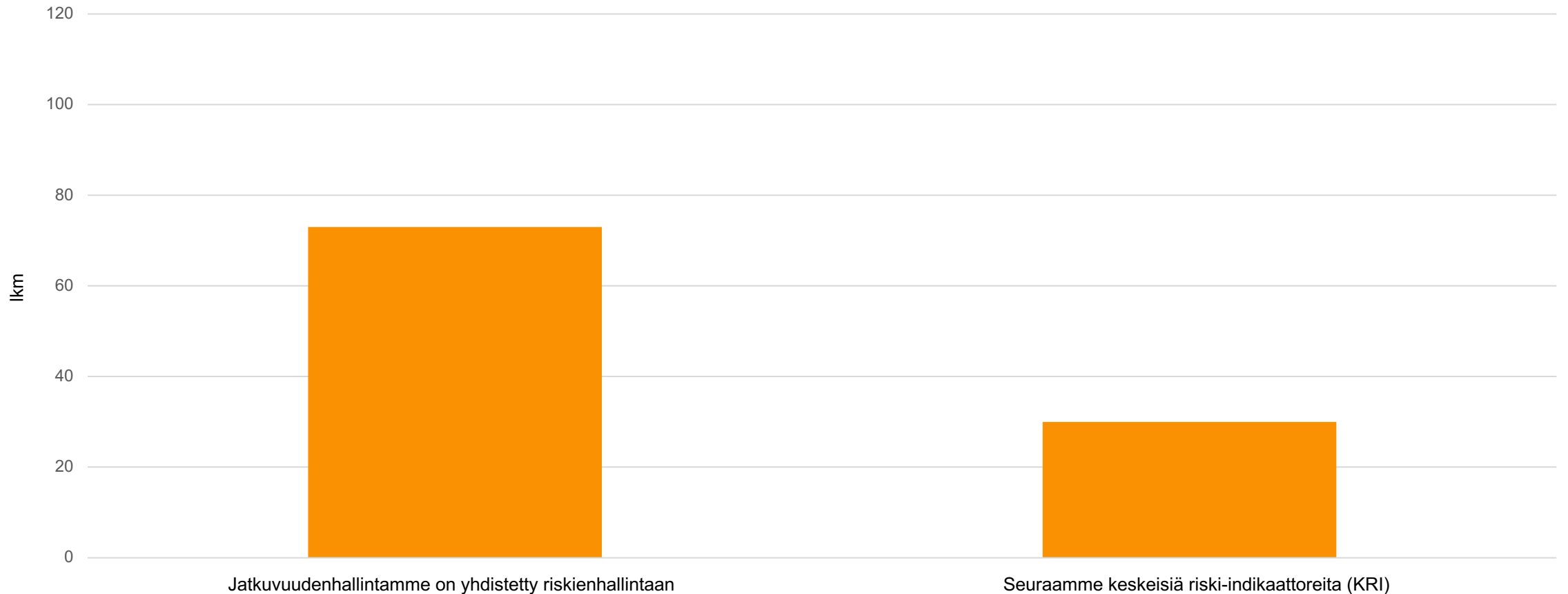
Riskienhallinnan käytännöt

Millä eri tasoilla teette riskienhallintaa?

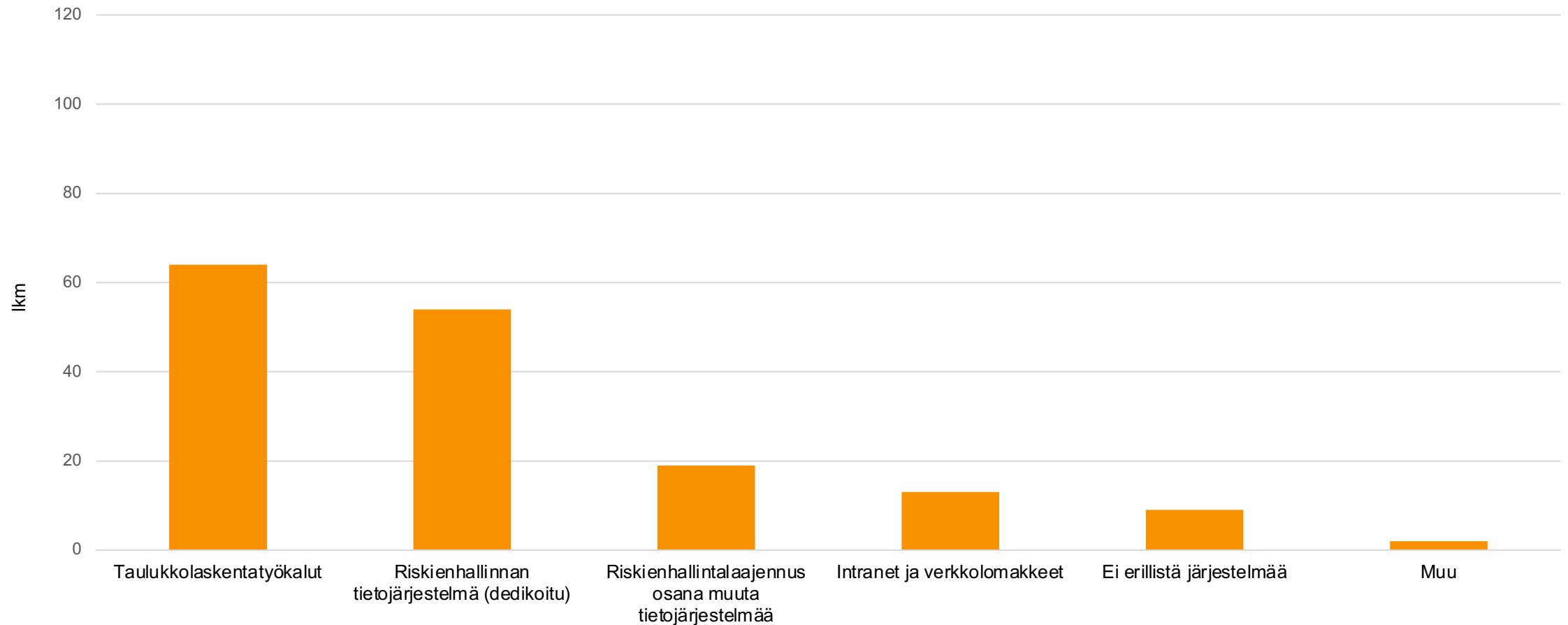
Riskienhallinnan käytännöt

Jatkuvuudenhallinta ja KRI

Riskienhallinnan käytännöt

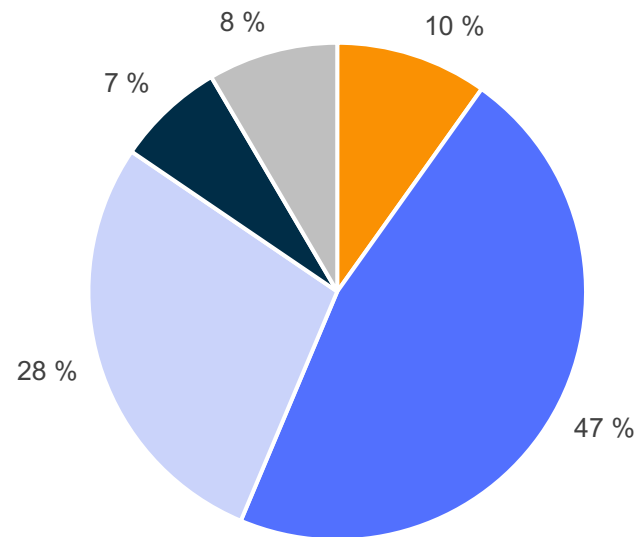
Onko käytössänne järjestelmää riskienhallintatyön tekemiseen ja ohjaamiseen?

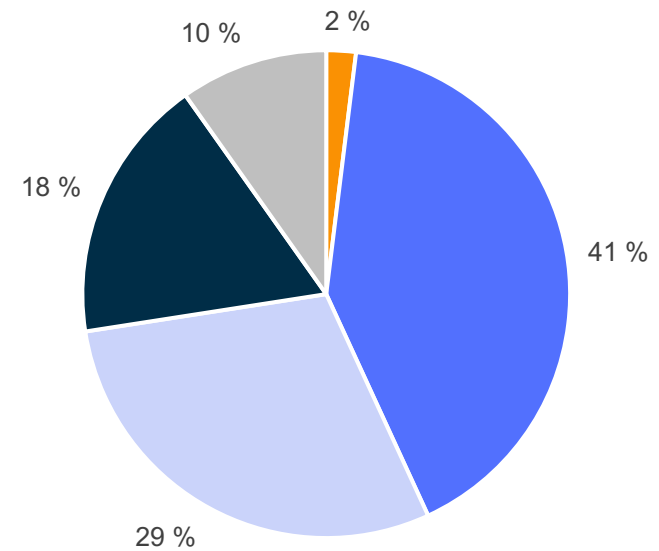
Riskienhallinnan virranjakajat

Kypsyystaso & rooli

Rooli: Oman työn ohessa

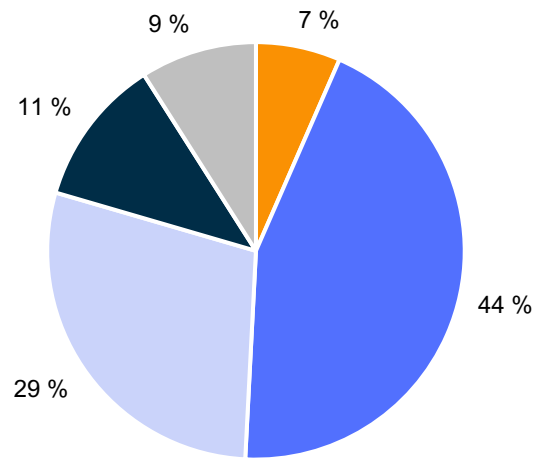
Rooli: Päätoiminen

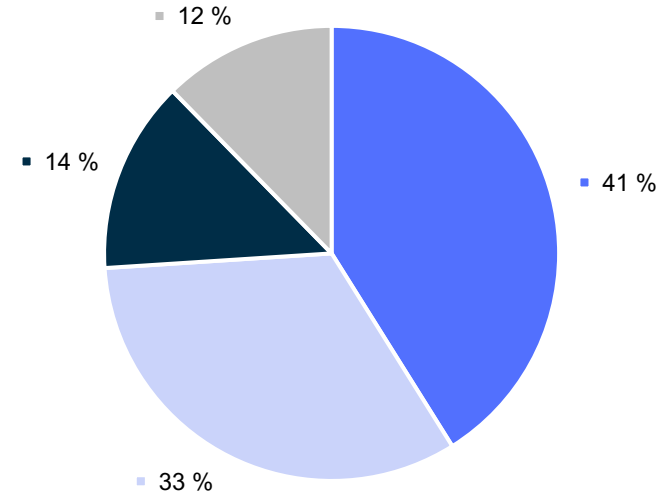
- Taso 1: Riskienhallinta on reaktiivista ja satunnaista.
- Taso 2: Riskienhallinnassa painottuu dokumentointi.
- Taso 3: Riskienhallinta alkaa jalkautua kokonaisvaltaisesti organisaatioon taso tasolta ja osasta osastolta.
- Taso 4: Organisaatiolla on osastojen välinen strategia riskien hallintaan ja toiminnan resilienssin kehittämiseen.
- Taso 5: Riskienhallinta ja resilienssin kehittäminen on integroitu koko liiketoimintaan.

Kypsyystaso & jatkuvuudenhallinta

Jatkuvuudenhallinta yhdistetty riskienhallintaan:
Ei

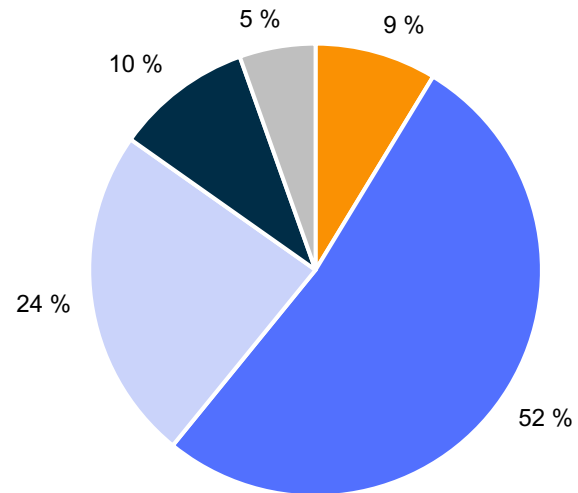
Jatkuvuudenhallinta yhdistetty riskienhallintaan:
Kyllä

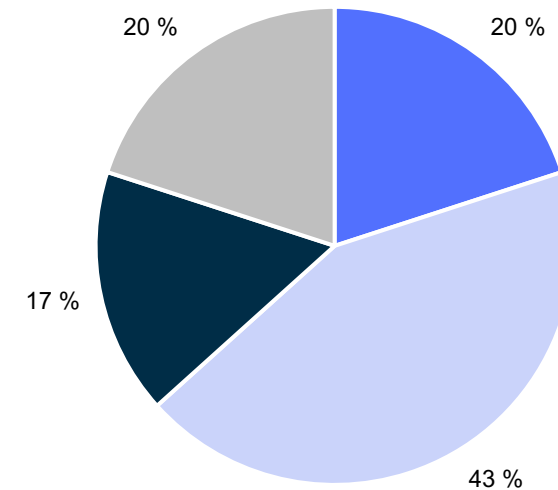
- Taso 1: Riskienhallinta on reaktiivista ja satunnaista.
- Taso 2: Riskienhallinnassa painottuu dokumentointi.
- Taso 3: Riskienhallinta alkaa jalkautua kokonaisvaltaisesti organisaatioon taso tasolta ja osasta osastolta.
- Taso 4: Organisaatiolla on osastojen välinen strategia riskien hallintaan ja toiminnan resilienssin kehittämiseen.
- Taso 5: Riskienhallinta ja resilienssin kehittäminen on integroitu koko liiketoimintaan.

Kypsyystaso & KRI

Seurataan keskeisiä riski-indikaattoreita:
Ei 2024

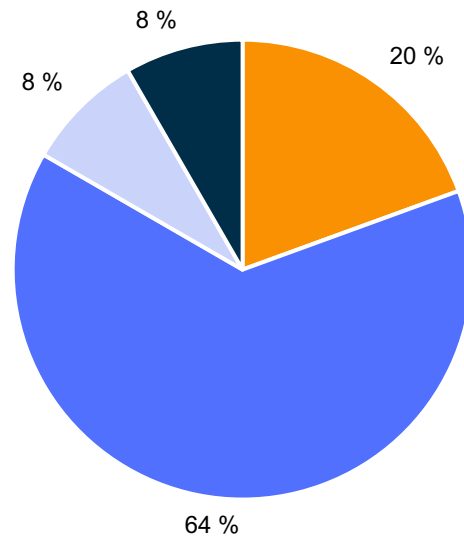
Seurataan keskeisiä riski-indikaattoreita:
Kyllä 2024

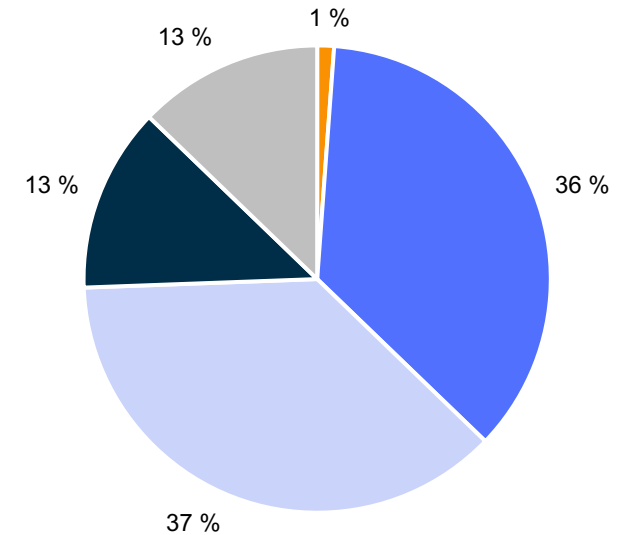
- Taso 1: Riskienhallinta on reaktiivista ja satunnaista.
- Taso 2: Riskienhallinnassa painottuu dokumentointi.
- Taso 3: Riskienhallinta alkaa jalkautua kokonaisvaltaisesti organisaatioon taso tasolta ja osasta osastolta.
- Taso 4: Organisaatiolla on osastojen välinen strategia riskien hallintaan ja toiminnan resilienssin kehittämiseen.
- Taso 5: Riskienhallinta ja resilienssin kehittäminen on integroitu koko liiketoimintaan.

Kypsyystaso & hallitus

Hallitus ei osallistu riskienhallintaan

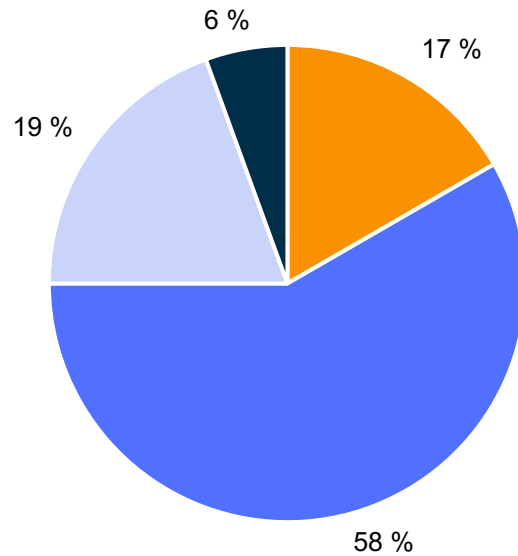
Hallitus osallistuu riskienhallintaan

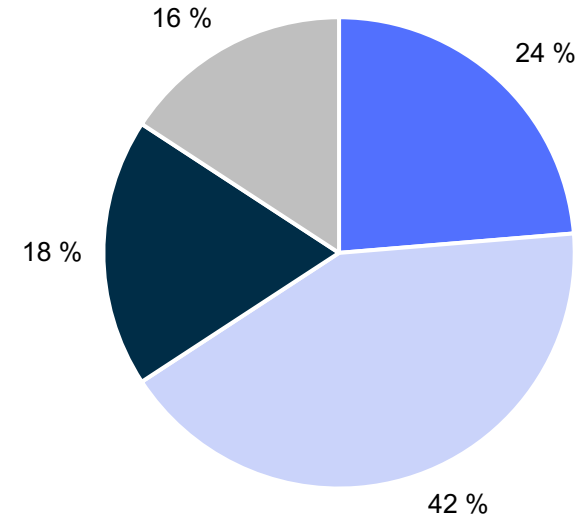
- Taso 1: Riskienhallinta on reaktiivista ja satunnaista.
- Taso 2: Riskienhallinnassa painottuu dokumentointi.
- Taso 3: Riskienhallinta alkaa jalkautua kokonaisvaltaisesti organisaatioon taso tasolta ja osasta osastolta.
- Taso 4: Organisaatiolla on osastojen välinen strategia riskien hallintaan ja toiminnan resilienssin kehittämiseen.
- Taso 5: Riskienhallinta ja resilienssin kehittäminen on integroitu koko liiketoimintaan.

Kypsyystaso & työkalut

Taulukkolaskentatyökalut

Dedikoitu riskienhallintatyökalu

- Taso 1: Riskienhallinta on reaktiivista ja satunnaista.
- Taso 2: Riskienhallinnassa painottuu dokumentointi.
- Taso 3: Riskienhallinta alkaa jalkautua kokonaisvaltaisesti organisaatioon taso tasolta ja osasta osastolta.
- Taso 4: Organisaatiolla on osastojen välinen strategia riskien hallintaan ja toiminnan resilienssin kehittämiseen.
- Taso 5: Riskienhallinta ja resilienssin kehittäminen on integroitu koko liiketoimintaan.

Riskienhallinnan haasteet, mahdollisuudet ja uhat

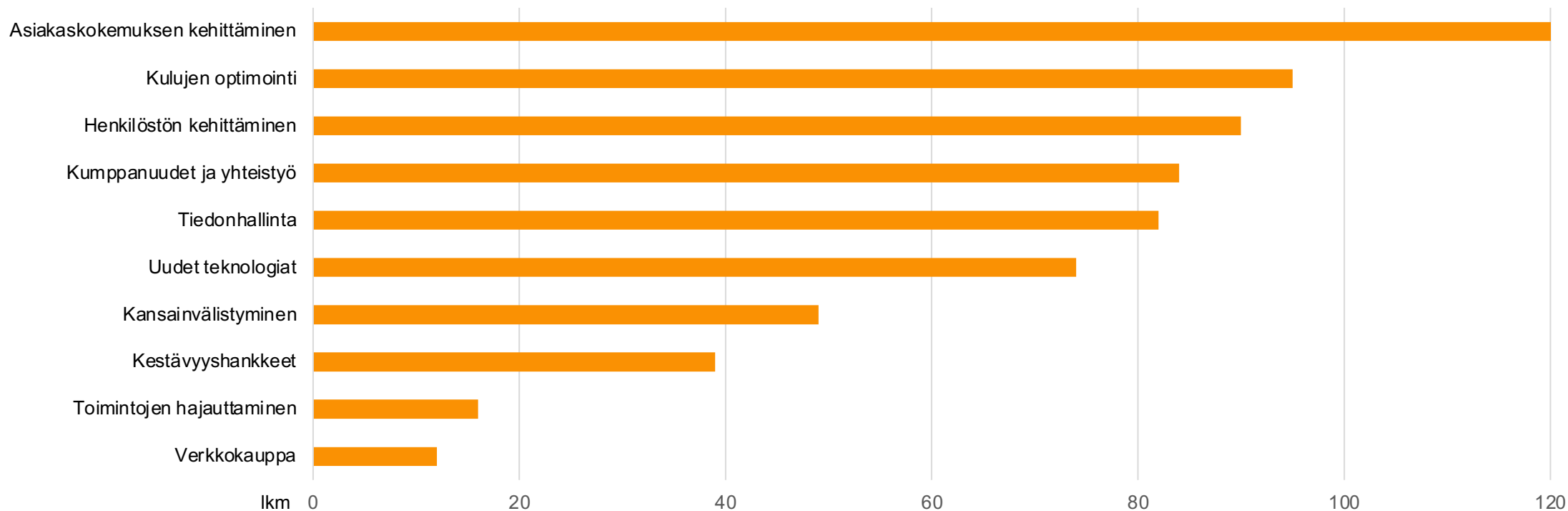
Riskienhallinnan haasteet

Arvioi kuinka merkittäviä haasteita seuraavat ovat riskienhallintanne kehittämiseksi

Riskienhallinnan mahdollisuudet

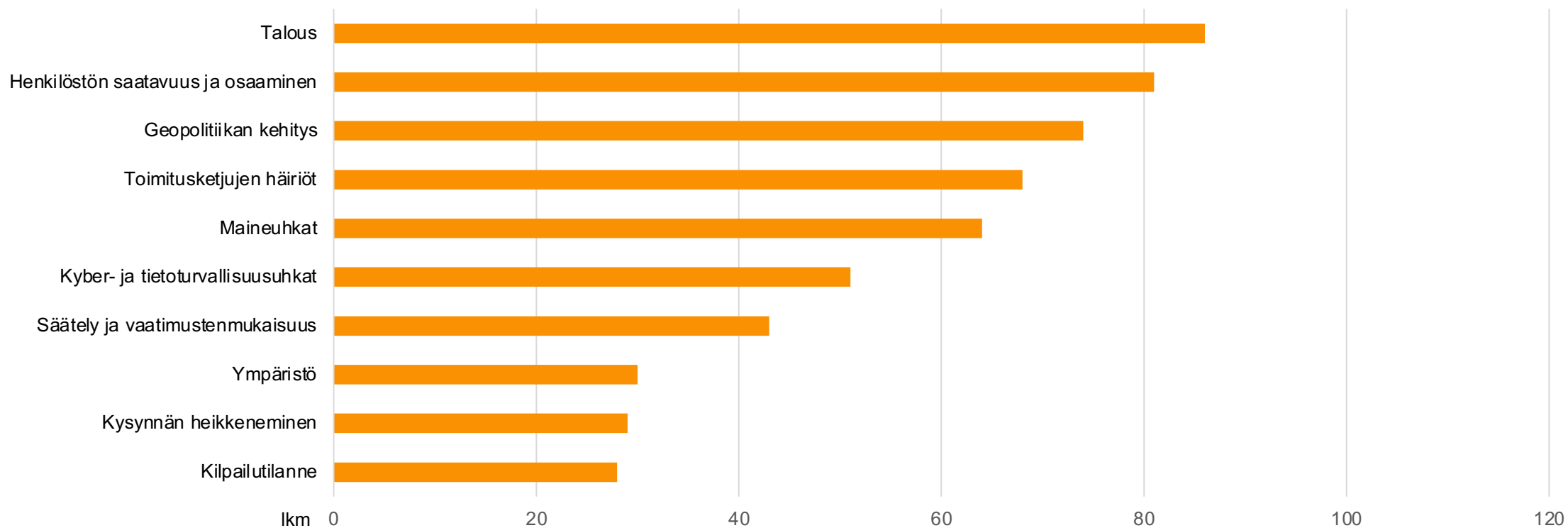
Arvioi seuraavien mahdollisuuksien merkitys toiminnallenne seuraavien 12 kk aikana.

Merkittävä tai erittäin merkittävä

Riskienhallinnan uhat

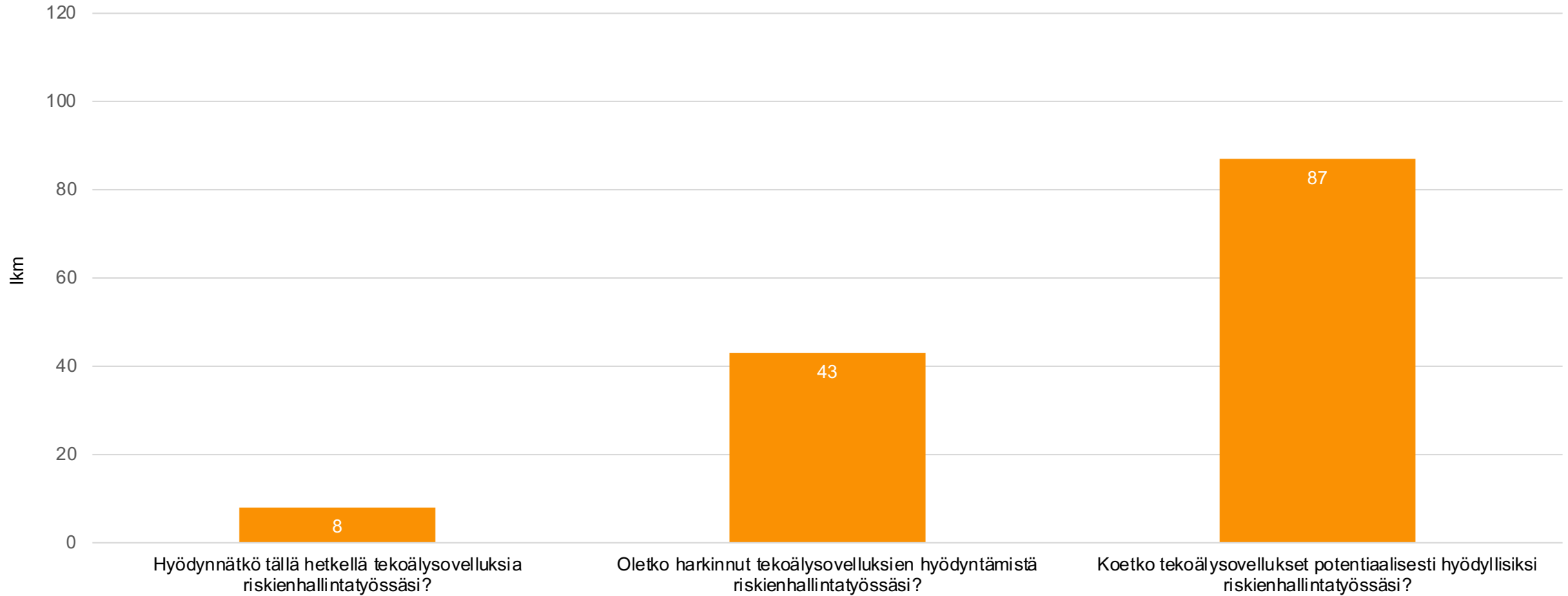
Arvioi seuraavien uhkien merkitys toiminnallenne seuraavien 12 kk aikana.

Merkittävä tai erittäin merkittävä

Tekoäly AI

Tekoälyn hyödyntäminen

Tekoälyn vapaat kommentit

"Yleisellä tasolla kysymys on, että voisiko tekoälyllä paikata esimerkiksi massaeläköitymisestä johtuvaa tuottavuusvajetta, mutta ainakaan toistaiseksi näkemäni ratkaisut eivät tuota ongelmaa ole mitenkään käsitelleet. Jos tekoäly todella toimisi mainostetulla tavalla, se voisi vapauttaa meidät osaamattomista ja tuottamattomista keskiportaan johdosta, koska oikeaa tuottavaa työtä se tuskin pystyy korvaamaan. Pyllyt pitää pestä tulevaisuudessakin käsin, putket avata käsivoimin, vai antaisitko tekstiseikkailugeneraattorin laseroida silmäsi tai leikata lapsesi sydämen?"

"Asioiden yhdistelyssä ja olennaisten asioiden löytämisessä."

"Jos tekoälyyn ei luota liikaa, se voi nopeuttaa isojen datamassojen käsittelyä ja yhdistettynä älykkäisiin raportointiominaisuuksiin sillä on mahdollisuus nostaa esiin ylenkatsottuja uhkia."

"Ennakoiva analysointi ja automatisointi. Tekoäly voisi nostaa yleistä riskienhallintaosaamista esimerkiksi kouluttamalla"

"Tekoäly voisi keksiä uudenlaisia riskitekijöitä, joita itse ei tulisi miettineeksi."

"Tunnistaa organisaation eri puolilla tunnistettuja samoja riskejä"

"AI voisi olla apuna riskien ja hallintakeinojen tunnistamisessa, trendien ja hiljaisten signaalien havaitsemisessa sekä analyysin automatisoinnissa ja raportoinnissa. Näen AI:n mahdollisen roolin vähän vastaavana kuin ihmiskollegan, joka osaa tehdä ehdotuksia ja jonka kanssa sparrata ajatuksia. Tekoälyn etuna voi olla, että se voi ajatella myös täysin laatikon ulkopuolelta ja keksiä asioita, joita ihminen ei tulisi ajatelleeksi. AI voi tehdä ehdotuksia, jotka ihminen hyväksyy tai hylkää."

Tekoälyn vapaat kommentit

"Aiheesta näyttävät innostuneen eniten ne, jotka ovat aina tarvinneet eniten kädestä pitämistä jokaisen teknologisen kehityksen ilmaantuessa. Kun ei ymmärrä teknologiaa on helppo uskoa myynti ja markkinointimiehiä, jota pelottelevat että jos et nyt hyppää kelkkaan niin jäät kehityksen kyydistä. Eli se on uhka siinä määrin kuin päätöksiä tekevillä ihmisillä ei ole osaamista tehdä oikein mitoitettuja valintoja, mahdollisuus siinä missä se pystyy tehostamaan jo entuudestaan osaavien työntekijöiden työtä, mikä todennäköisesti johtaa siihen että heidän työtaakkaansa lisätään entisestään, sillä nyt on "robotti" apuna. Kuinka paljon se auttaa, en osaa sanoa."

"Hyvää ja huonoa. Erehtyminen on inhimillistä ja siksi ihmisen tekemiin virheisiin osataan varautua. Mutta entä kun tekoälyn vastuulle työnnetään oikeasti kriittisiä toimintoja? Sinut leimataan heti änkyräksi ja valittajaksi jos kysyt tai kyseenalaistat mitään mitä teknologiaan hurahaneet saarnaavat. Se on ehkä suurin uhka"

"Paljon mahdollisuuksia, mutta vielä enemmän asioita jotka voivat mennä mönkään kun teknologiaa ymmärtämättömät ajavat sitä joka paikkaan kuin pirun ajamina."

Uhkia ovat datan laatu ja puutteet, liiallinen luottamus teknologiaan jota ei ymmärretä kyetä kontrolloimaan, yksityisyyden suojan varmistaminen ja eettiset kysymykset. Tekoälyjärjestelmät vaativat jatkuvaa ylläpitoa, päivityksiä ja valvontaa varmistaakseen niiden tehokkuuden ja tarkkuuden. Ilman riittävää ylläpitoa ne voivat menettää relevanssinsa tai tuottaa virheellisiä tuloksia ajan mittaan. Riittävätkö resurssit? Mistä budjetti?

Hyvä riskienhallinta

Hyvän riskienhallinnan vapaat kommentit

"Säännöllistä, määrämuotoista ja kokonaisvaltaista"

"Kokonaisvaltaista, analysoitua, mitattavaa, johdettua."

"Koko organisaation riskit tunnistava ja arvioiva riskienhallinta joka ohjaa päätöksiä ja valintoja kaikilla toiminnan tasoilla"

"Riskienhallinnan tuominen osaksi valintoja ja päätöksiä"

"Läpinäkyvästi vastuutettu, raportoitu ja ohjattu riskienhallinta mahdollistaa kehittymisen ja toiminnan turvaamisen."

"Hyvä riskienhallinta on kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka pyrkii tunnistamaan, arvioimaan ja hallitsemaan erilaisia riskejä, jotka voivat vaikuttaa organisaation, projektin tai toiminnan tavoitteisiin"

"Systemaattinen, syklinen ja säännöllinen, prosessiomistajuuksille pohjautunut dokumentoitu prosessi ja toimintatavat."

"Hyvä riskienhallinta on ennakoivaa, tietoista, suunnitelmallista ja järjestelmällistä. Riskienhallinta on haitallisten tapahtumien välttämistä tai tapahtumien seurausten pienentämistä."

Hyvän riskienhallinnan vapaat kommentit

"Riskien tiedostaminen, varautuminen, harjoittelu, opiskelu sekä avun pyytäminen. Mielestäni nämä toimivat niin työn vaarojen arvioinnissa kuin muissakin riskien arvioinneissa. Kun riskit tiedostetaan, niihin varaudutaan, niiden toteutumista harjoitellaan (kuvitteellisesti), niitä opiskellaan/ niistä opitaan ja tarvittaessa haetaan apua ammattilaiselta. Tässäkin asiassa täytyy miettiä käytettävissä olevia resursseja. jolloin asiantuntija voi olla paikallaan."

"Määrätietoista työtä tavoitteiden eteen"

"Varautua siihen, että yrityksen toiminta jatkuu tarkoituksenmukaisesti kaikissa olosuhteissa."

"Liiketoiminnan tavoitteisiin sidottu ja niitä tukeva."

"Riskienhallinnan tulisi tunnistaa liiketoiminnan tavoitteiden kannalta tärkeät riskit ja mahdollisuudet ennakoivasti ja mahdollistaa liiketoiminnan jatkuvuus kaikissa tilanteissa."

"Tavoitteet saavutetaan niille asetetuissa ajoissa ja resursseissa"

"Kulunhallinta ja viisaat hankinnat"

"Ketterästi intergoitu tietotyö, joka tukee päätöksentekoa kokonaisvaltaisesti"

State of Risk Management Finland 2024 – Suomalaisen riskienhallinnan tila?

State of Risk Management Finland 2024 -kyselytutkimuksen perusteella kotimaisen riskienhallinnan kenttä on kohtalaisen vakaalla pohjalla.

Riskienhallinnan perusteet on monilta osin vietyä käytännön toimintaan. Suurimpana puutteena näyttää riskienhallinnan etäännyminen organisaation ylimmästä johdosta – hallitus osallistuu riskienhallintaan systemaattisesti vain alle viidesosalla vastaajista.

Riskienhallinnan haasteet painottuvat riskienhallinnan osaamisen ja ymmärryksen puutteeseen organisaation eri tasoilla henkilöstöstä ylimpään johtoon sekä kehitysresurssien vähäisyyteen. Riskienhallintaa ei ole saatu luontevaksi osaksi strategiaprosessia tai päätöksentekoa.

Riskienhallintaan panostaminen näkyy tuloksissa. Organisaatiot, joissa riskienhallintarooli on päätoiminen, pärjäävät paremmin kuin ne, joissa riskienhallintarooli on oman työn ohessa. Sama koskee riskienhallinnan työkaluja – taulukkolaskentatyökalujen varassa riskienhallintaa tekevät jäävät jälkeen niistä, joissa käytetään dedikoituja riskienhallintaohjelmistoja.

Kysy lisää State of Risk Management Finland 2024 -tutkimuksesta

Janne Viljamaa

CCO

+358 40 536 2636

janne.viljamaa@granitegrc.com

Jukka Nieminen

GRC Specialist

+358 40 756 5862

jukka.nieminen@granitegrc.com